

WALDORFSKÉ ŠKOLY

<http://www.iwaldorf.cz/skoly.php?menu=sko-vse>

Waldorfská pedagogika usiluje o celostní rozvoj člověka v oblasti myšlení, citění i vůle (zapojuje hlavu, srdce i končetiny). Snaží se harmonizovat vnitřní i vnější síly každého člověka, kultivovat životní energii prostřednictvím umění a rytmů přírody. Pracuje se silami, které nás přesahují, respektuje vývojové potřeby a individuální tempo každého. Důraz klade na spolupráci rodiny, učivo se předává v epochách rytmicky se opakujících v dvouhodinových blocích obsahujícími rytmickou, výukovou a vyprávěcí část. Nedílnou součástí všech ročníků jsou rukodělné činnosti, děti od první třídy pletou, háčkují, vyšívají, ve vyšších ročnících mají dřevořezbu, měditepectví, od první třídy děti také hravým způsobem objevují dva cizí jazyky... Hudební a výtvarná výchova prolíná všemi předměty, od první třídy se hraje na flétnu. Jedinými předměty jsou kreslení forem (uvolňovací a harmonizující kresby) a eurytmie (viditelná mluva- promlouvání tělem, propojování pravé a levé hemisféry...). Důraz se klade na spolupráci, vytváření společenství, hodnotí se slovně.

Každý ročník provází stěžejní téma v práci, vypravování a objevování (1.tř.- pohádky, 2.tř.- bajky a legendy, 3.tř.- biblické příběhy, 4.tř.- severská mytologie, 5.tř.- starověké civilizace, 6.tř.- středověk...), projekty (Ze zrna chléb- orba, setí, sklizeň, pečení chleba, Míry a váhy, Stavba domu, Kniha o zvířeti, Olympijské hry, zámořské objevy, ročníkové práce, ročníkové divadlo...), jednotlivé ročníky jsou provázané, kmotříčci (šestáci) provázejí prvňáčky v prvních letech školní docházky a pomáhají jim, na měsíčních slavnostech předvádějí celé škole ukázky ze školní práce, rodiče svým dětem píší a malují Čítanku, podílejí se na slavnostech, jarmarcích, každý měsíc jsou třídní schůzky...

+	-
provázanost MŠ, ZŠ, SŠ	problém s dostupností při stěhování
učební látka v prvních třídách rozložena (1.tř.- velká tiskací písmena, 2.tř.-malá tiskací písmena, plynulé čtení, 3.tř.-psací písmo)	problém s návazností učiva, pokud je přestup na klasickou školu v prvních třech letech
každodenní umělecké činnosti- zpěv, hraní na flétnu, malování akvarelem, bločky, pohyb, recitace, dramatizace, rukodělné činnosti...	není v takové míře zvykem
slovní hodnocení	nenaplněná očekávání dospělých (např. prarodičů...)
netradiční předměty kreslení forem a eurytmie	nejsou na klasických školách
vychází se z filozofie Rudolfa Steinera, která pracuje se silami, které nás přesahují	není vhodné pro materialisty, kteří zpochybňují duši, ducha, síly, které nejde „dokázat“
novodobé technologie se v MŠ a 1.stupni při výuce vyskytují minimálně, nepodporuje se v ml. školním věku čas na PC, MB, TV...	nejsou učebnice, děti si vytvářejí vlastní učební sešity
rodiče se školou velmi spolupracují (1x za měsíc třídní schůzka, organizace slavností, jarmarků, pomoc při vytváření pomůcek...)	časově a energeticky náročné pro rodiče
celostní rozvoj myšlení, citění a vůle, kultivace vnitřních a vnějších sil člověka, respektování vývojových potřeb, individuality dítěte, inspirace ročním koloběhem přírody, slavnosti, projekty (Stavba domu, psaní a prezentace Knihy o zvířeti, ročníkové práce, ročníkové	

divadlo, Ze zrna chléb, Míry a váhy, Vývoj písma, olympijské hry...), rukodělné a umělecké činnosti, výuka dvou cizích jazyků od první třídy, práce s živým slovem- vypravování sytí potřeby duše archetypálními obrazy prastarých pohádek, bajek, legend a mýtů, cvičení trpělivosti a vůle, výslovnosti, podpora spolupráce a sociální souhry	

Málotřídní škola je škola, v níž jsou žáci 1.stupně základní školy vyučováni ve spojených třídách, zpravidla ve venkovských lokalitách. Existuje jako jednotřídní škola, dvoutřídní, trojtřídní. U nás existovaly do 50.let, kdy byli jejich žáci převáděni do tzv. spádových škol. Dnes jsou obnovovány a znovu zakládány.

V českém vzdělávacím systému se ze zákona vymezují málotřídní školy jako takové základní školy, v nichž jsou alespoň v jedné třídě vyučováni společně žáci z více ročníků. Je-li pro každý ročník základní školy vytvořena samostatná třída, jde o školu plnotřídní.

90% málotřídek se nachází v obcích do 1500 obyvatel, průměrný počet obce s málotřídkou je 726 obyvatel. Jedná se tedy o typicky venkovský fenomén. 72% málotřídek realizuje určitou formu spolupráce s okolními ZŠ. Jedná se většinou o organizování společných akcí škol, dále o metodické rady a sdílení zkušeností s řízením škol.

Málotřídní školy jsou zajímavé pedagogicky, sociálně (i kulturně), přitahují pozornost ekonomů a politiků, geografů i sociologů. V ČR může být málotřídně organizován pouze 1. stupeň ZŠ (podobně i ve většině ostatních evropských zemích).

Alternativní pedagogické rysy a pozitiva málotřídních škol:

- časté využívání skupinového vyučování;
- praktické uplatňování principu tzv. otevřené třídy - spojování dětí různých ročníků
- mohou vznikat také skupiny s rovnocennou úrovní vzdělávání - "gruppi di livello", tj. skupiny žáků, kteří bez ohledu na věk či ročník dosahují v některém předmětu stejnou úroveň vědomostí, dovedností atd., a mohou se tudíž učit společně
- zvyšování sociální kooperace mezi žáky - spolupráce, respekt...
- působnost jako kulturní a společenská centra obce
- zahraniční výzkumy dokazují i pozitivní efektivnost málotřídek především pro učení žáků v nich se vzdělávajících - vzdělávací výsledky jsou srovnatelné s žáky větších škol a v rozvoji osobnostních vlastností je většinou předčí data z Norska, Finska, Maďarska

Nevýhody málotřídních škol:

- provozní větší ekonomická nákladnost v porovnání s většími školami - v nákladech na žáka
- vyučování vyžaduje zkušené a pokud možno speciálně připravené učitele - velké nároky
- většinou vesnické prostředí (málokdy se vyskytuje ve městě)